

Wspólna deklaracja Ministrów Rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej (Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji i Węgier) oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii w zakresie zwalczania Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) w Unii Europejskiej

Biorąc pod uwagę aktualną sytuację epizootyczną dotyczącą ASF oraz fakt, że problem ASF dotyka coraz większej liczby państw, zarówno należących do Unii Europejskiej jak i tych spoza, Ministrowie Rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii

i Słowenii są zdania, że dotknięte przypadkami ASF państwa powinny nie tylko móc liczyć na wsparcie finansowe UE ale także obligatoryjnie stosować pewne, jednolicie określone i sprawdzone wcześniej procedury zwalczania tego wirusa, tak aby zminimalizować a nawet całkowicie powstrzymać jego rozprzestrzenianie. Regulacje powinny zapewniać, by niezbędne działania zostały podjęte odpowiednio szybko i aby stosowane metody nie były nieodpowiednie i nieskuteczne.

W związku z powyższym Ministrowie Rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii uzgodnili co następuje:

- I. Obecność wirusa ASF w środowisku naturalnym – u dzików – zwiększa zagrożenie dla gospodarstw utrzymujących świnię. Dzikie stanowią bowiem kluczowy rezerwuuar i wektor tej choroby. Z tego powodu działania państw członkowskich UE powinny być nakierowane, w szczególności, na redukcję populacji tego gatunku zwierząt. W zakresie zarządzania populacją istnieje w szczególności konieczność ustalenia jasnych zasad zwalczania ASF u dzików w oparciu o konsekwentną, systematyczną redukcję ich liczby - jako narzędzie eliminacji wirusa ASF ze środowiska naturalnego. Konieczne jest ustalenie jasnego, wspólnego, imperatywnego i obligatoryjnego stanowiska KE i państw członkowskich odnośnie traktowania redukcji populacji dzików, jako priorytetowego środka zwalczania ASF.
- II. Wykrycie wirusa u świń powoduje nałożenie restrykcji handlowych określonych w przepisach Unii Europejskiej, w szczególności decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE. Wieloletnie doświadczenie w stosowaniu ograniczeń UE nakładanych na państwa dotknięte ASF wskazują, że niektóre restrykcje nie mają bezpośredniego wpływu na zmniejszenie ryzyka rozprzestrzeniania się choroby, natomiast powodują znaczne utrudnienia w funkcjonowaniu hodowli świń na dotkniętych obszarach. Wielkość obszarów objętych restrykcjami w związku z wystąpieniem ASF powinna być ustalana adekwatnie do zagrożenia rozprzestrzeniania się choroby, a regulacje handlowe w obrębie stref zagrożonych winny uzyskać bezpieczny, ale i bardziej pragmatyczny wymiar.

- III. Istnieje konieczność szerszego wsparcia finansowego ze strony KE działań związanych ze zwalczaniem ASF:
- a. Od 2014 r. działania związane ze zwalczaniem tej choroby w coraz większym stopniu obciążają budżety tego państwa, w którym są bezpośrednio realizowane. Jest oczywistym faktem, że podejmowane działania w konkretnym państwie Unii Europejskiej zabezpieczają pozostałe terytorium UE wolne od choroby, zatem pośrednio dotyczą wszystkich państw członkowskich UE. W tym kontekście, w imię zasad solidarności i współdziałania, należy zapewnić zwiększenie współfinansowania UE działań mających na celu zabezpieczenie przed możliwością przedostania się wirusa ASF na tereny obecnie wolne do tej choroby. Konieczne jest także pełniejsze wsparcie KE działań państw członkowskich UE: związanych z bioasekuracją gospodarstw oraz odstrzałem dzików na ustanawianych przez KE obszarach objętych restrykcjami, w związku z wystąpieniem przypadków lub ognisk ASF.
 - b. metoda obliczania poziomu współfinansowania przez UE w programach weterynaryjnych przez KE, szczególnie w celu zwalczania ASF, musi zostać zrewidowana w celu zapewnienia podobnego traktowania kosztów na poziomie UE, ponieważ obecne obliczanie kosztów jednostkowych opiera się na danych EUROSTAT bazujących na wynagrodzeniach w państwach członkowskich; czyniąc go wysoce nieproporcjonalnym w przypadku państw członkowskich o niższych wynagrodzeniach, sprawiając, że koszty jednostkowe pokrywają tylko część kosztów rzeczywistych, a tym samym utrudniają wdrażanie programów krajowych,
 - c. Wystąpienie ASF w każdym państwie członkowskim powoduje powstanie, w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym, niekorzystnej sytuacji na rynku wieprzowiny. Skutkami obciążani są uczestnicy rynku, w tym rolnicy utrzymujący świnie oraz cała krajowa branża wieprzowiny. W związku z tym należy zachęcić Komisję Europejską do analizy dostępnych narzędzi wsparcia tych podmiotów oraz pilnego przedstawienia wyników tej analizy w celu określenia konieczności wypracowania nowych mechanizmów pomocowych.
- IV. Należy zintensyfikować współpracę pomiędzy wybranymi instytutami naukowo-badawczymi w państwach członkowskich UE na rzecz wzmożenia prac dotyczących epidemiologii ASF ze szczególnym uwzględnieniem behawioryzmu dzików, jako głównego wektora i rezerwuaru wirusa ASF w środowisku.

4 października 2019, Praga, Czechy